

LIETUVOS FILOSOFIJOS IR SOCIOLOGIJOS INSTITUTAS
DEMOGRAFINIŲ TYRIMŲ CENTRAS

**LIETUVOS GYVENTOJAI:
1990–2000**

Vilnius 2002

UDK 314(474.5)
Li 35

Atsakinga redaktorė prof. habil. dr. Vlada Stankūnienė

Leidinio sudarytoja dr. Sarmitė Mikulionienė

Recenzantai: prof. habil. dr. Alfonsas Algimantas Mitrikas
doc. dr. Saulius Stanaitis

Leidinys rekomenduotas spaudai
Lietuvos filosofijos ir sociologijos instituto Tarybos

Viršelio iliustracija – dailininko Rimo Zigmo Bičiūno paveikslas “Dvi draugės”

ISBN 9986–523–89–3

© Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutas

TURINYS

PRATARMĖ.....	5
I skyrius. GYVENTOJŲ SKAIČIUS IR SUDĖTIS. GYVENTOJŲ SENĖJIMAS (<i>V.Stankūnienė, S.Mikulionienė, M.Baublytė</i>)	7
1.1. Gyventojų skaičius: kitimo tempai ir komponentai	7
1.2. Gyventojų amžiaus struktūra	12
1.3. Gyventojų senėjimas	15
II skyrius. GIMSTAMUMAS IR ŠEIMA (<i>V.Stankūnienė</i>).....	25
2.1. Gimstamumas	25
2.2. Vedybos ir šeima.....	33
2.3. Gimstamumo ir šeimos pokyčių veiksniai.....	37
III skyrius. REPRODUKcinė SVEIKATA (<i>A.Jonkarytė, V.Naskauskienė</i>).....	41
3.1. Abortai	42
3.2. Kontracepcijos naudojimas	44
3.3. Sergamumas venerinėmis ligomis ir AIDS.....	46
IV skyrius. MIRTINGUMAS (<i>D.Jasilionis</i>)	53
4.1. Mirtingumo lygio pokyčiai	53
4.1.1. Bendroji mirtingumo kitimo kryptis	53
4.1.2. Mirtingumo raida 1959-2000 m.	56
4.1.3. Pastarųjų dešimtmečių Lietuvos gyventojų mirtingumo pokyčių periodizacija	59
4.2. Mirtingumas įvairiose amžiaus grupėse.....	60
4.2.1. Kūdikių mirtingumas	60
4.2.2. Įvairių amžiaus grupių gyventojų mirtingumas ir vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	61
4.3. Mirtingumas dėl pagrindinių mirties priežasčių: ilgalaikės tendencijos ir svyravimai socialinių transformacijų periodu	63
V skyrius. TARPTAUTINĖ MIGRACIJA LIETUVOJE (<i>A.Sipavičienė</i>).....	77
5.1. Legali ilgalaikė migracija	77
5.1.1. Bendros tendencijos	77
5.1.2. Migrantai pagal tautybę	79
5.1.3. Migrantų kilmės ir išvykimo šalys	80
5.2. Nelegali migracija ir migrantų tranzitas per Lietuvą	83
5.3. Pabėgėliai ir prieglobsčio prašytojai.....	84
5.4. Nereguliari migracija ir trumpalaikės išvykos į užsienį	86
5.4.1. Nereguliaros migracijos mastas	86
5.4.2. Migracijos priežastys	87
5.4.3. Migracija dėl darbo	87
5.4.4. Migracijos potencialas ir ateities perspektyva	89

VI skyrius. UŽIMTUMAS (<i>B.Gruževskis, A.Pocius</i>).....	95
6.1. Gyventojų užimtumo pokyčių bruožai 1990-2000 m.	96
6.2. Pagrindinių darbo rinkos rodiklių kitimo tendencijos	96
6.3. Gyventojų užimtumas ir ekonominis aktyvumas pagal lytį.....	98
6.4. Bedarbių demografinės charakteristikos.....	101
6.5. Išsimokslinimas ir profesinis mobilumas.....	106
6.6. Neoficialusis užimtumas ir paslėptasis nedarbas.....	107
VII skyrius. SENYVO AMŽIAUS ŽMONIŲ GYVENIMO SĄLYGOS (<i>S.Mikulionienė</i>).....	113
7.1. Šeimos ir namų ūkio struktūra	114
7.2. Senyvo amžiaus žmonių ekonominis aktyvumas	116
7.3. Pajamos ir pragyvenimo lygis.....	118
7.4. Būsto sąlygos	120
SUMMARY	127